

**Государственная итоговая аттестация по образовательным программам
основного общего образования в форме основного государственного экзамена
(ОГЭ)**

Спецификация
контрольных измерительных материалов для проведения в 2018 году
основного государственного экзамена
по МАРИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

подготовлена кафедрой марийской филологии и культурологи и лабораторией
развития этнокультурного образования
ГБУ ДПО Республики Марий Эл «Марийский институт образования»

2018 ийын тўн школым тунем пытарыше-влаклан
марий йылме дене экзамен паша

Демоверси

Район

Ола

Школ

Класс

Фамилий

Лўм

Ачалўм

Паша радамым умылтарымаш

Экзамен паша кок ужаш гыч шога: диктантым возымаш, диктант текст почеш грамматический паша-влакым шуктымаш.

Тичмаш экзамен пашалан 2 шагат (120 минут) пуалтеш.

Диктант текст кум гана лудалтеш. Икымше гана лудмо годым нимомат возыман огыл, текстын содержанияжым, абзац шотым эскерыман. Кокымшо гана лудмо годым диктант возалтеш. Кумшо гана лудмаш түрлө экшыкым төрлаш йоным ышта.

Экзамен пашан кокымшо ужашыже диктант текст почеш ышталтеш. Тидым куштылгырак ышташ манын, текстыште ойлончо-влакын чотыштым карандаш дене палемдыман. Чылаже лу заданий пуалтеш. Нине заданийлаште вашмут-влак ик шомак (але икмыняр шомак), цифр (але буква) дене ончыкталтыт. Нуным кажне заданий почеш вашмутлан ойырымо вереш палемдыман.

Вашмутым йонгылыш палемдыме гын, тудым удыралаш, чын вариантым возаш кӱлеш.

Пашам ыштыме годым черновикым кучылташ лиеш. Черновикыште возымо паша аклыме годым шотыш огеш налалт.

Заданий-влакым ыштыме почеш налме балл-влак ушалтыт. Пуымо паша-влакым сайын шукташ да шукрык баллым погаш тыланена.

Пашада ушныжо!

1. Туешкен вочшашыжым Марпа кува тентгечак шиже: йыжынже касн-касн колта, вуй пӧрдаш тӧча. 2. «Мо тугай, каварышаш, амалжат укес», – шоналтыш тунам. 3. Нелымат нӧлтыштын огыл, утыжым ӧрткен тошкыштмымат ок шарне. 4. Такшым, ондакракат, шыгыр годым, кечыгут сурт кокла сомыл дене толашымеке, тыге лиеш ыле. 5. А тентгечыже мом вара ыштыш? 6. Пӧртӧнчыл иянгынат, шӱкшӧ товар дене тыпи-топи руэшташ тӧчыш, эрыктышын койо. 7. Чывыже-шамычын йолйымалныже пӧрдмыштым ужын, шолтымо паренгым кугу кӱмыжыш падыштыл пуыш. 8. Вара, пӧртыш пурен, изи электроплиткеш ик корка вӱдым шолтен, вишкыде яра чайым подыльо. 9. Кидыже эше уло ыле, да кошкен. 10. Пӱйдымӧ умшалан эре пушкыдо кӱлеш. 11. Вес урем мучашыш, кевытыш, миен толашыже логале. 12. Ик сукур киндым (шукыжо тудлан нимолан, пунышкен-кошкен кияш гына тӱнгалеш), сакырложашым, чайым нале. 13. Вот лач тунам, кевыт гыч лӱнгышыжла, первый гана йолйыжынже лушкымым шиже. 14. «Шошо мардеж пуалмылан, тавро, ала иле мланде пуш титакан», – шоналтыш. 15. Но туешкышаш туткар нерген ышат шоналте. (Г. Алексеев семын. 136 мут.)

Паша влак:

Нине заданийлаште вашмут-влак ик шомак (але икмыняр шомак), цифр (але буква) дене ончыкталтыт. Нуным икымше номеран вашмут бланкеш возыман.

1. 8-ше ойлончышто буква йӱк деч шукыракан мутым палемдыза
Вашмут: _____ .

2. 1-ше ойлончышто йыгырмутым ойырен возыза.
Вашмут: _____ .

3. 14-ше ойлончышто диалект мутым ойырыза.
Вашмут: _____ .

4. 1-ше ойлончо гыч шкелӱмым (собственный лӱм мут) возен луска.
Вашмут: _____ .

5. 11-ше ойлончысо логале шомаклан синонимым возыза.
а) нале в) муо
б) вереште г) лие
Вашмут: _____ .

6. 7-ше ойлончо гыч шуко чотым ончыктышо суффиксан мутым возен луска.
Вашмут: _____ .

7. Ойыралтше деепричастий савыртышан ойлончым палемдыза.
а) *1* в) *11*
б) *6* г) *13*
Вашмут: _____ .

8. Икгай членан ойлончым палемдыза.
а) *6* в) *14*
б) *10* г) *15*
Вашмут: _____ .

9. 10-шо ойлончын грамматический рӱдыжым возен лукса.
Вашмут: _____ .

10. 7-ше ойлончо гыч йыжыган (составной) сказуемыйым возен лукса.
Вашмут: _____ .

Пашам аклыме критерий-влак

Кодификатор

	Тергыме шинчымаш-влак	Паша лўм
	Орфографий. Мут-влакым чын возымаш	Диктант
	Пунктуаций. Ойлончышто чарналтыш палым шындымаш	
	Фонетике. Йўк ден буква-влак коклаште ойыртом	Йодыш-влаклан вашештымаш
	Лексике ден фразеологий. Тўн умылымашым палымаш	
	Морфемике. Мут ышталтмаш. Мутым состав дене лончылымаш	
	Морфологий. Ойлымаш ужашым палымаш	
	Синтаксис. Тыглай да кыдежан ойлончо-влакым палымаш	

Спецификаций

Экзамен кок ужаш гыч шога. Икымше ужаш – диктант, кокымшо – диктант текст почеш пашам ыштымаш.

Экзамен пашам ышташ чылаже 2 шагат (120 минут) пуалтеш.

Пашам аклымаш

1 ужаш

Диктантым тергыме годым Марий йылме дене тўн школан примерный прграммылан энгертыман (Йошкар-Ола, 2013. С. 54-55.)

Экзаменын икымше ужашыжлан 10 баллым налаш лиеш.

Диктантым тыгай тўн амал (критерий) дене аклат

Амал-влак		балл
ДК1	Орфографий нормым шуктымаш	
	Орфографий йонылыш уке але ик йонылыш уло	5
	Кок йонылыш	4
	Кум йонылыш	3
	Ныл йонылыш	2
	Вич йонылыш	1
	Куд але утларак йонылыш	0
ДК2	Пунктуаций нормым шуктымаш	
	Пунктуаций йонылыш уке але ик йонылыш уло	5
	Кок йонылыш	4
	Кум йонылыш	3
	Ныл йонылыш	2
	Вич йонылыш	1
	Куд але утларак йонылыш	0

2 ужаш

Экзаменын кокымшо ужашыже 10 йодыш гыч шога. Кажне чын вашмутлан ик балл пуалтеш.

Кокымшо ужашлан вашмут-влак:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
яра	йолйыжынже	товро	Марпа	Б	чывыже- шамычын	Г	А	пушкыдо кӱлеш	падыштыл пуыш

Экзамен пашалан эн шукыжо 20 балл пуалтеш.

Балл-влаклам отметкыш тыгай шкала дене вашталтыман:

Отметке	«2»	«3»	«4»	«5»
Балл	0 – 7	8 – 13	14 – 17	18 – 20